

V L A A M S P A R L E M E N T



Zitting 2001-2002

29 januari 2002

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

**– van de heren Jo Vermeulen, Marino Keulen, Dany Vandenbossche en
André Denys en mevrouw Margriet Hermans –**

betreffende de deontologie van de media

TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

Naar aanleiding van een aantal incidenten in verband met de rol van de media in bepaalde dossiers namen de Vlaamse volksvertegenwoordigers Marino Keulen, Tuur Van Wallendael, Margriet Hermans, André Denys, Carl Decaluwe en Jo Vermeulen, samen met de voorzitter van de commissie cultuur, de heer Jos Stassen, begin 2000 het initiatief tot een hoorzitting over het thema "Media en Deontologie". De bedoeling was om niet alleen met journalisten, maar met alle betrokken actoren van gedachten te wisselen over hun verantwoordelijkheid bij het "deontologisch handelen" van en in de media. De hoorzittingen vonden plaats op 30 maart en 4 mei, de actoren die aan het woord kwamen waren: journalisten, mediadeskundigen, hoofdredacteurs, uitgevers, producenten en omroepen.

Uit de hoorzittingen bleek duidelijk dat er reeds een heel arsenaal aan wetten, codes, reguleringen, plichten en dergelijke voorhanden zijn, die samen een vrij duidelijk richtsnoer vormen voor goed en deontologisch journalistiek werk. De meeste redacties zijn onafhankelijk en hebben een redactiestatuut. Er bestaan ook een aantal kanalen en raden waar de toepassing van de richtsnoeren, hetzij na een klacht, hetzij op eigen initiatief, behandeld kunnen worden. Het meest prominent in het kader van het besproken thema "deontologie" is de Raad voor Deontologie, een orgaan van de Algemene Vereniging van Beroepsjournalisten in België. Zelfregulering is het uitgangspunt, de Raad formuleert enkel adviezen, beroep is mogelijk, en hij functioneert volledig op basis van vrijwilligers uit het vak. De adviezen worden gebundeld in een jaarverslag.

We moeten ons evenwel realiseren dat vandaag redacties alsmat complexer, commerciëler en concurrentiëler worden, en dat niet alleen de journalist wikt en beschikt. Hij is slechts één van de partners in een proces waarin naargelang de omstandigheden ondermeer ook de uitgever, de hoofdredactie, de eindredactie, de lay-out, de omroepdirectie mee bepalend zijn voor het eindproduct, en dus ook voor aspecten van de deontologie. Dit sterkte de meeste sprekers en commissieleden in hun overtuiging

dat bij een op te richten "Raad voor Media-deontologie" alle betrokken actoren "mee in bad moeten": journalisten, redactieleiding én mediadirecties. Het principe van zelfregulering wordt bevestigd. Ernstige en strikte zelfregulering dient immers de persvrijheid. Maar uiteraard moet "de samenleving" betrokken blijven bij dat zo belangrijke debat. Dat kan structureel door een afvaardiging van externe deskundigen in de Raad, en systematisch door het publiek maken van de adviezen.

Zowat alle betrokkenen waren en zijn overigens van oordeel dat er over deontologie geen nieuwe decreten uitgevaardigd moesten worden. De leden van de commissie volgden die redenering en namen dan ook geen bijzondere initiatieven ter afronding van de hoorzittingen. Liever wilde men op basis van vrij gelijklopende plannen en ambities, de zelfregulering inzake "mediadeontologie" kansen geven. Het is evenwel belangrijk dat de overheid haar verantwoordelijkheid daaromtrent neemt, en ertoe bijdraagt dat een "Raad voor Mediadeontologie" op een professionele wijze kan werken, dat wil zeggen met een secretaris die alle dossiers probleemloos kan afwikkelen en slechts voor de heikele dossiers naar de Raad moet. De adviezen van de Raad zullen dan mee het maatschappelijk debat voeden. De Raad kan en mag evenwel geen enkele rechterlijke bevoegdheid hebben.

Om tot goed deontologisch handelen te komen, is ook een goede opleiding zeer belangrijk. Die is op dit ogenblik zeer versnipperd, zeer ongelijk van niveau en is vooral weinig preventief. Zowel de schoolse opleidingen als de verschillende stagesystemen zijn aan een heroriëntering toe. Die zal gestimuleerd en ondersteund moeten worden door de overheid, in overleg met de representatieve verenigingen uit de sector. Kwaliteitsvolle media en kwaliteitsvolle journalistiek is voor de samenleving essentieel. Dat begint bij een goede opleiding en wordt gecontinueerd door een permanente aandacht voor deontologie. Deze resolutie wil ook de verantwoordelijkheid van de overheid in deze materie vorm geven.

Sinds de besprekingen begin 2000 hebben tal van voorbeelden duidelijk gemaakt dat media voortdurend geconfronteerd worden met vragen over deontologie. Deze resolutie wil ook de verantwoordelijkheid van de overheid in deze materie vorm geven.

Het is daarom belangrijk dat het Parlement zijn inzicht over de bovenvermelde aspecten alsook de keuze voor zelfregulering duidelijk formuleert.

Jo VERMEULEN

Marino KEULEN

Dany VANDENBOSSCHE

André DENYS

Margriet HERMANS

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

4° maatregelen te nemen om, in overleg met de sector, de journalistieke opleiding beter te organiseren en te ondersteunen.

Het Vlaams Parlement,

- zich bewust van de druk waaronder redacties en media vandaag moeten werken ;
- zich bewust van het feit dat de opleiding tot journalist beter georganiseerd kan worden ;
- bezorgd over de kwaliteit en de deontologie van de media in het algemeen en het journalistieke werk in het bijzonder ;
- overwegende dat naast de journalist ook de uitgever, de directie, de hoofdredacteur, de producent, de omroep en anderen hun rol spelen in het deontologische proces ;
- overwegende dat de sector de aandacht voor deontologisch handelen het best zelf kan reguleren ;
- overwegende dat een op richten "Raad voor Mediadeontologie" daarvoor het meest aangevonden instrument is ;
- ervan uitgaand dat in die Raad de verschillende media-actoren participeren ;
- overwegende dat de werking van zo'n Raad bij voorkeur door een gemengde financiering ondersteund wordt ;
- vraagt de Vlaamse regering :
 - 1° de oprichting van een "Raad voor Mediadeontologie", waarin de verschillende media-actoren zitting hebben, waar nodig te ondersteunen ;
 - 2° alle openbare en private media te stimuleren om constructief mee te werken aan de oprichting van de "Raad" ;
 - 3° erover te waken dat de werking van de "Raad" het publieke debat niet verbergt, maar voedt en stimuleert ;

Jo VERMEULEN

Marino KEULEN

Dany VANDENBOSSCHE

André DENYS

Margriet HERMANS
